

**ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT**

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG NHI

**PHÁP LUẬT VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA
NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI Ở VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Luật kinh tế

Mã số: 8 38 01 07

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ - NĂM 2019

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Đặng Công Cường**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật – Đại học Huế

Vào lúc 09 giờ 10 phút ngày 16 tháng 06 năm 2019

MỤC LỤC

A. PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	2
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
5. Điểm mới của luận văn.....	3
6. Kết cấu luận văn	4
B. PHẦN NỘI DUNG.....	5
Chương 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	5
1.1. Tổng quan về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ...	5
1.1.1. Khái niệm cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.....	5
1.1.2. Đặc trưng của hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	5
1.1.3. Các hình thức cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	5
1.1.3.1. Hoạt động cho vay.....	6
1.1.3.2. Bao thanh toán.....	6
1.1.3.3. Bảo lãnh ngân hàng	6
1.1.3.4. Chiết khấu, tái chiết khấu giấy tờ có giá	6
1.1.3.5 Phát hành thẻ tín dụng	6
1.1.4. Vai trò hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	6
1.2. Những vấn đề lý luận của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	6
1.2.1. Khái niệm pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	6
1.2.2. Khung pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.....	6
2.3. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của một số nước trên thế giới và một số kinh nghiệm cho Việt Nam	7

2.3.1. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Vương quốc Anh	7
2.3.2. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Hoa Kỳ	7
2.3.3. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Trung Quốc	7
2.3.4. Một số kinh nghiệm cho Việt Nam.....	7
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	8
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VÀ THỰC TIỄN ÁP DỤNG	10
2.1. Khái quát pháp luật Việt Nam về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.....	10
2.1.1. Quy định hiện hành đối với hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại.....	10
2.1.2. Quy định hiện hành đối với hoạt động bảo lãnh của ngân hàng thương mại.....	10
2.1.3. Quy định hiện hành đối với hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại	10
2.1.5. Quy định hiện hành đối với hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại.....	10
2.2. Những hạn chế, bất cập của pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	10
2.2.1. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại qua hoạt động cho vay	10
2.2.2. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại thông qua hoạt động bảo lãnh.....	11

2.2.3. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại	11
2.2.4. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động chiết khấu của ngân hàng thương mại	12
2.2.5. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại.....	12
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	13
Chương 3. PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ ÁP DỤNG PHÁP LUẬT VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	14
3.1. Phương hướng hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	14
3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	14
3.2.1. Nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại	14
3.2.1.1. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại	14
3.2.1.2. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động bảo lãnh của ngân hàng thương mại	15
3.2.1.3. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng qua phát hành thẻ của ngân hàng thương mại	15
3.2.1.4. Hoàn thiện quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động chiết khấu của ngân hàng thương mại	16
3.2.1.5. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại	16

3.2.2. Các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở Việt Nam hiện nay	16
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	17
C. PHẦN KẾT LUẬN.....	18
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	20

A. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Hoạt động cấp tín dụng là một trong những hoạt động chủ yếu và truyền thống của các tổ chức tín dụng. Đây là hoạt động kinh doanh có độ rủi ro cao, vì vậy hoạt động tín dụng cần được đặt trong một hành lang pháp lý chặt chẽ, liên tục được hoàn thiện với những điều khoản đặc biệt nhằm hạn chế tới mức thấp nhất những rủi ro. Ở Việt Nam hiện nay, hành lang pháp lý đã được xây dựng tương đối đầy đủ. Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại cũng tồn tại những hạn chế nhất định.

Nhiều vấn đề pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại vẫn còn bất cập, vướng mắc trong thực tiễn trước sự thay đổi, phát sinh linh hoạt, liên tục của thị trường tài chính ngân hàng ở Việt Nam, nhất là các văn bản dưới luật và các văn bản pháp luật có liên quan.

Thực tiễn thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của các ngân hàng thương mại thời gian qua phát sinh nhiều vấn đề tồn tại, vướng mắc cả về phương diện lý luận và thực tiễn.

Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại tuy đã được sự quan tâm nhất định của các nhà nghiên cứu. Tuy vậy, các công trình này chủ yếu mang tính thông tin, cung cấp kiến thức cơ sở, cơ bản hoặc một số bài tính lý luận và thực tiễn chưa bao quát toàn diện, chưa có những đề xuất mang tính tổng thể, chỉ nghiên cứu một vấn đề, một mặt hoạt động riêng biệt trong các hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.

Từ những phân tích trên chọn thấy, việc nghiên cứu pháp luật về

cấp tín dụng của ngân hàng thương mại có tính cấp thiết cao. Một mặt, bổ sung thêm những vấn đề lý luận trong quá trình đổi mới hiện nay. Mặt khác, nhằm đáp ứng yêu cầu hoàn thiện luật thực định trong bối cảnh Hiến pháp năm 2013 có nhiều điểm tiến bộ nhưng chưa được thể chế hóa. Mặt khác nữa, đáp ứng nhu cầu bức thiết từ thực tiễn.

Do vậy, tôi lựa chọn đề tài “*Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở Việt Nam*” làm đề tài luận văn thạc sỹ luật học của mình.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Nhằm làm sáng tỏ một số vấn đề lý luận pháp luật, đánh giá thực trạng các quy định pháp luật hiện hành về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại; trên cơ sở đó, đề xuất phương hướng và các giải pháp cụ thể nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở Việt Nam hiện nay.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để đạt được mục đích nêu trên, đề tài có nhiệm vụ nghiên cứu như sau:

- Làm rõ một số vấn đề lý luận về cấp tín dụng và pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại;

- Phân tích, làm rõ bản chất và các nguyên tắc cấp tín dụng;

- Làm rõ các yếu tố tác động đến pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.

- Nghiên cứu kinh nghiệm pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở một số nước trên thế giới và rút ra một số nhận định, kinh

nghiệm có thể áp dụng ở Việt Nam.

- Đánh giá khách quan thực trạng các quy định pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại hiện hành;

- Xác định phương hướng và đưa ra các giải pháp hoàn thiện các quy định pháp luật hiện hành và nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài gồm các quy định pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại bao gồm đối với các hình thức cấp tín dụng: cho vay, bảo lãnh, bao thanh toán, chiết khấu và các nghiệp vụ cấp tín dụng khác và các quy định pháp luật có liên quan

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Về thời gian: đề tài luận văn nghiên cứu hệ thống pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại từ tháng 01/2015 đến tháng 12/2018

Về không gian: đề tài nghiên cứu thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật trong cả nước.

5. Điểm mới của luận văn

Luận văn có những điểm mới sau đây:

- Làm rõ được những yếu tố tác động đến pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại;

- Đánh giá thực trạng các quy định về cho vay, phát hành thẻ tín dụng, bảo lãnh;

- Làm rõ được những bất cập trong thực tiễn áp dụng các quy định về cho vay, phát hành thẻ tín dụng, bảo lãnh;

- Đưa ra được khái niệm về bảo lãnh ngân hàng và hoạt động bảo

lãnh ngân hàng;

Kiến nghị một số giải pháp hoàn thiện quy định về hoạt động chiết khấu và bao thanh toán.

6. Kết cấu luận văn

Đề tài luận văn gồm có 3 phần, Phần Mở đầu, Phần Nội dung và Phần Kết luận.

Trong phần nội dung được chia thành 3 chương, gồm:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại;

Chương 2: Thực trạng pháp luật Việt Nam về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại và thực tiễn áp dụng;

Chương 3: Phương hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật cấp về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.

B. PHẦN NỘI DUNG

Chương 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

1.1. Tổng quan về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

1.1.1. Khái niệm cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

khái niệm về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại như sau: “*Hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại là sự thỏa thuận giữa ngân hàng thương mại với tổ chức, cá nhân để tổ chức, cá nhân sử dụng một khoản tiền hoặc cho phép sử dụng một khoản tiền theo nguyên tắc có hoàn trả bằng nghiệp vụ cho vay, chiết khấu, cho thuê tài chính, bao thanh toán, bảo lãnh ngân hàng và các nghiệp vụ cấp tín dụng khác*”.

1.1.2. Đặc trưng của hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

Một là, về chủ thể

Hai là, về hình thức,

Ba là, về mức độ thực hiện,

Bốn là, về nguồn vốn thực hiện,

Năm là, về mục đích,

1.1.3. Các hình thức cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

Theo quy định tại Khoản 3, Điều 98 Luật các tổ chức tín dụng 2010 quy định: ngân hàng thương mại cấp tín dụng dưới các hình thức: cho vay; chiết khấu, tái chiết khấu công cụ chuyên nhượng và giấy tờ có giá khác; bảo lãnh ngân hàng; phát hành thẻ tín dụng; bao thanh toán.

1.1.3.1. Hoạt động cho vay

1.1.3.2. Bao thanh toán

1.1.3.3. Bảo lãnh ngân hàng

1.1.3.4. Chiết khấu, tái chiết khấu giấy tờ có giá

1.1.3.5 Phát hành thẻ tín dụng

1.1.4. Vai trò hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

1.2. Những vấn đề lý luận của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

1.2.1. Khái niệm pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại là tổng thể các quy phạm pháp luật do cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành, hoặc thừa nhận, nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong quá trình các ngân hàng thương mại thực hiện hoạt động cấp tín dụng cho khách hàng.

1.2.2. Khung pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

Theo tác giả luận văn, ở góc độ lý luận, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại phải bảo đảm những nội dung căn bản sau đây:

Thứ nhất, nhóm quy định của pháp luật về các nghiệp vụ cấp tín dụng ngân hàng thương mại được phép thực hiện

Thứ hai, quy định về các nghiệp vụ cấp tín dụng

Thứ ba, các quy định về các nghiệp vụ cấp tín dụng khác được Ngân hàng Nhà nước chấp thuận

Thứ tư, các quy định về quyền quyết định cấp tín dụng cho khách hàng

Thứ năm, các quy định về nội dung các hoạt động cấp tín dụng cho khách hàng

Thứ sáu, quy định của pháp luật về giới hạn an toàn trong hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

2.3. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của một số nước trên thế giới và một số kinh nghiệm cho Việt Nam

2.3.1. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Vương quốc Anh

2.3.2. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Hoa Kỳ

2.3.3. Pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của Trung Quốc

2.3.4. Một số kinh nghiệm cho Việt Nam

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Tóm lại, với những phân tích trên, có thể kết luận một số vấn đề sau đây:

Pháp luật điều chỉnh hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại có thể được hiểu là tổng thể các quy phạm pháp luật điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong quá trình nhà nước thực hiện chức năng quản lý hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại và trong quá trình ngân hàng thương mại thực hiện hoạt động cấp tín dụng cho khách hàng bằng các nghiệp vụ: cho vay, bảo lãnh ngân hàng, bao thanh toán, chiết khấu, tái chiết khấu giấy tờ có giá và các hình thức cấp tín dụng khác được Ngân hàng nhà nước cho phép với mục đích bảo vệ quyền lợi các chủ thể tham gia vào quan hệ đồng thời làm cho các quan hệ phát triển ổn định, lành mạnh, an toàn, hiệu quả đem lại lợi nhuận cho ngân hàng thương mại và có lợi cho sự phát triển kinh tế xã hội.

Yêu cầu điều chỉnh của pháp luật với hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại có thể kể tới các yếu tố chính như: xuất phát từ nhu cầu đòi hỏi của nền kinh tế, cùng với xu hướng toàn cầu hóa; xuất phát từ tính rủi ro và phản ứng dây chuyền của hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại; nhằm bảo vệ quyền lợi của các bên khi tham gia vào hoạt động cấp tín dụng đồng thời bảo đảm thị trường tiền tệ vận hành an toàn, lành mạnh và hiệu quả.

Cấu trúc pháp luật điều chỉnh hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại được xem xét dựa trên những quan hệ xã hội đặc thù phát sinh từ hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại. Theo đó, các bộ phận pháp luật gồm các quy định đặc thù sau: (i) nhóm quy định về

các hình thức cấp tín dụng ngân hàng thương mại được phép thực hiện; (ii) nhóm quy định về thẩm quyền cấp tín dụng; (iii) nhóm quy định về nội dung hoạt động cấp tín dụng; (iv) nhóm quy định về các biện pháp đảm bảo an toàn trong hoạt động cấp tín dụng.

Các yếu tố tác động cũng như kinh nghiệm điều chỉnh pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại của một số quốc gia có giá trị cao để đánh giá, phân tích, so sánh và đề xuất đối với quy định của Việt Nam về cấp tín dụng do ngân hàng thương mại thực hiện.

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VÀ THỰC TIỄN ÁP DỤNG

2.1. Khái quát pháp luật Việt Nam về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

2.1.1. Quy định hiện hành đối với hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại

2.1.2. Quy định hiện hành đối với hoạt động bảo lãnh của ngân hàng thương mại

2.1.3. Quy định hiện hành đối với hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại

2.1.4. Quy định hiện hành đối với hoạt động chiết khấu của ngân hàng thương mại

2.1.5. Quy định hiện hành đối với hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại

2.2. Những hạn chế, bất cập của pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

2.2.1. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại qua hoạt động cho vay

Thứ nhất, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa phù hợp với thực tiễn và chưa chặt chẽ về vấn đề đại diện quyết định cho vay.

Thứ hai, pháp luật về hoạt động cấp tín dụng thông qua hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại chưa có cơ chế kiểm soát nội dung hợp đồng mẫu của ngân hàng thương mại trong hoạt động cho vay, dẫn đến rủi ro cao cho người tiêu dùng

Thứ ba, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa cụ thể, minh bạch về điều kiện để cho vay

Thứ tư, pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại chưa có quy định cụ thể, minh bạch về cho vay đối với “người có liên quan”

2.2.2. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại thông qua hoạt động bảo lãnh

Qua nghiên cứu có thể thấy, hoạt động bảo lãnh với tính chất là một trong những hình thức cấp tín dụng của ngân hàng thương mại. Hiện nay, pháp luật điều chỉnh về hoạt động này còn tồn tại những hạn chế, bất cập sau đây.

Thứ nhất, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa định nghĩa cụ thể, thống nhất các khái niệm “bảo lãnh ngân hàng”, “hoạt động bảo lãnh ngân hàng”

Thứ hai, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa có quy định về cơ chế hủy ngang hợp đồng bảo lãnh ngân hàng

Thứ ba, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa có quy định rõ nhằm bảo đảm trách nhiệm cung cấp thông tin của ngân hàng thương mại về thời hạn thẩm định và phí dịch vụ bảo lãnh

2.2.3. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, pháp luật về cấp tín dụng qua hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại chưa rõ ràng trong phân biệt cấp tín dụng qua phát hành thẻ và các hình thức cấp tín dụng khác

Thứ hai, pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động phát hành thẻ tín dụng của ngân hàng thương mại chưa có quy định về hạn mức cấp tín dụng qua thẻ, chưa có cơ chế kiểm soát việc mang ngoại tệ ra nước ngoài trong hoạt động phát hành thẻ tín dụng

2.2.4. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động chiết khấu của ngân hàng thương mại

2.2.5. Hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng thông qua hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, pháp luật hiện hành về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại chưa có quy định về việc chuyển giao quyền đòi nợ của người bán sang cho ngân hàng thương mại trong hoạt động bao thanh toán

Thứ hai, pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại quy định định về quy trình bao thanh toán chưa phù hợp

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Chương 2 của luận văn, tác giả đã trình bày tổng quan các quy định pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại theo từng hình thức cấp tín dụng cụ thể: đó là hoạt động cho vay, hoạt động bảo lãnh, hoạt động phát hành thẻ tín dụng, hoạt động chiết khấu, hoạt động bao thanh toán. Cùng với việc khái quát đó, chương 2 của luận văn đã phân tích và làm rõ những hạn chế, bất cập của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại theo từng hình thức như đã nêu ở trên.

Có thể khẳng định khái quát rằng, Luật các tổ chức tín dụng 2010, sửa đổi, bổ sung năm 2017 và các văn bản quy phạm pháp luật do Ngân hàng Nhà nước ban hành đã thiết lập cơ sở pháp lý tương đối đầy đủ điều chỉnh đối với các nội dung có liên quan đến cấp tín dụng của ngân hàng thương mại. Các quy định pháp luật này đã góp phần quan trọng trong việc điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong quá trình cấp tín dụng trên thực tế, góp phần vào sự phát triển ổn định của các ngân hàng thương mại, giảm thiểu rủi ro pháp lý đối với các bên trong quan hệ cấp tín dụng. Căn cứ vào các quy định pháp luật hiện hành, các ngân hàng thương mại đều có ý thức trong việc tuân thủ từ việc xây dựng và hoàn thiện hệ thống văn bản nội bộ, triển khai thực hiện hoạt động cấp tín dụng phù hợp với các quy định pháp luật, cho đến việc tổ chức nhân sự để triển khai hoạt động này.

Tuy nhiên, các quy định pháp luật về cấp tín dụng thông qua từng hình thức cụ thể vẫn còn một số hạn chế, bất cập, đặt ra yêu cầu phải có giải pháp để khắc phục, hoàn thiện hệ thống pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại. Bên cạnh đó, thực tiễn hoạt động cấp tín dụng của các ngân hàng thương mại trong thời gian qua cũng đặt ra những vấn đề đối với chính ngân hàng trước yêu cầu phải tuân thủ các quy định pháp luật cũng như đảm bảo sự phát triển.

Chương 3

PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ ÁP DỤNG PHÁP LUẬT VỀ CẤP TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

Với chương 3 này, tác giả luận văn sẽ trình bày về những phương hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại.

3.1. Phương hướng hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng phải phù hợp với chủ trương của Đảng, Hiến pháp và chính sách của Nhà nước về phát triển kinh tế xã hội

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại phải bảo đảm tính toàn diện, tính đồng bộ, tính thống nhất, tính phù hợp, tính khả thi của hệ thống pháp luật

Thứ ba, hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng phải khắc phục được những tồn tại, hạn chế trong pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại hiện nay

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

3.2.1. Nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

3.2.1.1. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, xác định rõ trách nhiệm của Hội đồng quản trị và trách nhiệm của Chủ tịch Hội đồng quản trị, Tổng Giám đốc trong việc phê duyệt các khoản vay

Thứ hai, cần bổ sung quy định cụ thể về hợp đồng mẫu và trách nhiệm của người đăng ký, thẩm định hợp đồng mẫu của ngân hàng thương mại

Thứ ba, bổ sung quy định cụ thể về điều kiện đối với khách hàng nhận khoản vay từ ngân hàng thương mại

Thứ tư, sửa đổi, bổ sung các quy định nhằm tạo cơ chế kiểm soát hiệu quả đối với việc ngân hàng thương mại cho “người có liên quan” vay

3.2.1.2. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động bảo lãnh của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, sửa đổi khái niệm bảo lãnh ngân hàng, bổ sung khái niệm hoạt động bảo lãnh ngân hàng

Thứ hai, bổ sung quy định không cho phép một bên được hủy ngang hợp đồng bảo lãnh

Thứ ba, cần bổ sung cơ chế hiệu quả đối với trách nhiệm của ngân hàng thương mại trong việc cung cấp thông tin về thời hạn thẩm định hồ sơ bảo lãnh, và phí dịch vụ bảo lãnh

3.2.1.3. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng qua phát hành thẻ của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, cần bổ sung các quy định theo hướng tạo cơ chế sử dụng thẻ tín dụng khác với các loại thẻ khác mà ngân hàng thương mại phát hành

Thứ hai, bổ sung quy định về hạn mức cấp tín dụng qua hoạt động phát hành thẻ, và những quy định về kiểm soát khách hàng đưa thẻ tín dụng ra nước ngoài

3.2.1.4. Hoàn thiện quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động chiết khấu của ngân hàng thương mại

3.2.1.5. Hoàn thiện các quy định về cấp tín dụng thông qua hoạt động bao thanh toán của ngân hàng thương mại

Thứ nhất, bổ sung quy định cụ thể cho phép khách hàng được chuyển giao quyền đòi nợ cho ngân hàng thương mại

Thứ hai, hoàn thiện quy trình bao thanh toán nhằm phù hợp với pháp luật nhiều nước trên thế giới và phù hợp hơn với thực tiễn

3.2.2. Các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở Việt Nam hiện nay

Thứ nhất, cần tăng cường vai trò quản lý nhà nước của Ngân hàng Nhà nước

Thứ hai, nâng cao nhận thức, ý thức tuân thủ pháp luật cho cán bộ quản lý, điều hành của ngân hàng thương mại

Thứ ba, tuyên truyền, phổ biến nội dung pháp luật và nâng cao năng lực thực thi pháp luật cho các cán bộ tham gia vào quy trình cấp tín dụng của ngân hàng thương mại

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Tóm lại, để hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại ở Việt Nam trong thời gian tới, cần phải tuân thủ những phương hướng và thực hiện đồng bộ các giải pháp cụ thể.

Về phương hướng, việc hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại cần phải bảo đảm phù hợp với chủ trương của Đảng, phù hợp với Hiến pháp và những chính sách khác của Nhà nước. Bên cạnh đó, hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại phải bảo đảm tính toàn diện, tính đồng bộ, tính thống nhất, tính phù hợp, tính khả thi của hệ thống pháp luật và phải khắc phục được những khiếm khuyết, hạn chế, bất cập đã phát hiện.

Các giải pháp phải tiến hành bao gồm hai nhóm giải pháp, đó là nhóm các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nhóm giải pháp trong tổ chức thực hiện pháp luật. Đối với nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật, luận văn đã có 4 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động cho vay; 3 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động bảo lãnh; 2 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động phát hành thẻ tín dụng; 1 kiến nghị hoàn thiện quy định về chiết khấu; 2 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động bao thanh toán.

C. PHẦN KẾT LUẬN

Như vậy, bằng đề tài luận văn này, tác giả đã chỉ rõ những vấn đề cụ thể trong phạm vi nghiên cứu của đề tài cả ở phương diện lý luận, quy định của pháp luật và cả ở các giải pháp cụ thể.

Về mặt lý luận, luận văn đã làm rõ nhiều vấn đề lý luận cơ bản, có tầm quan trọng về đề tài nghiên cứu như khái niệm hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, bản chất và các nguyên tắc của hoạt động cấp tín dụng, đặc điểm cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, các hình thức cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, nội dung pháp luật về hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, ...

Đối với việc nghiên cứu thực trạng pháp luật Việt Nam về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, luận văn đã làm rõ những hạn chế, bất cập của pháp luật Việt Nam theo từng hoạt động cấp tín dụng của ngân hàng thương mại. Đó là các lĩnh vực cho vay, bảo lãnh, phát hành thẻ tín dụng, chiết khấu, bao thanh toán.

Về giải pháp hoàn thiện quy định của pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại, luận văn đã đề xuất hai nhóm giải pháp, đó là nhóm các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nhóm giải pháp trong tổ chức thực hiện pháp luật. Đối với nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật, luận văn đã có 4 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động cho vay; 3 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động bảo lãnh; 2 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động phát hành thẻ tín dụng; 1 kiến nghị hoàn thiện quy định về chiết khấu; 2 kiến nghị hoàn thiện quy định trong hoạt động bao thanh toán.

Trong quá trình thực hiện các giải pháp phải phù hợp với chủ trương của Đảng, phù hợp với Hiến pháp và những chính sách khác của Nhà nước. Bên cạnh đó, hoàn thiện pháp luật về cấp tín dụng của ngân hàng thương mại phải bảo đảm tính toàn diện, tính đồng bộ, tính thống nhất, tính phù hợp, tính khả thi của hệ thống pháp luật và phải khắc phục được những khiếm khuyết, hạn chế, bất cập đã phát hiện.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

A. VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT

1. Quốc hội (2005,2015), Bộ luật Dân sự.
2. Quốc hội (2010, 2017), Luật các Tổ chức tín dụng.
3. Quốc hội (2015), Luật Doanh nghiệp.
4. Quốc hội (1997, 2003, 2010), Luật Ngân hàng Nhà nước.
5. Quốc hội (2005), Luật Thương mại.
6. Quốc hội (2010), Luật Trọng tài thương mại.
7. Quốc hội (2013), Luật Đất đai
8. Quốc hội(2014), Luật nhà ở
9. Ủy ban Thường vụ Quốc hội (2005, 2013), Pháp lệnh Ngoại hối.
10. Ủy ban thường vụ Quốc hội (1999), Pháp lệnh thương phiếu.
11. Thủ tướng Chính phủ (2015), Quyết định 35/2015/QĐ-TTg ngày 20.08.2015 của về việc sửa đổi, bổ sung Quyết định 02/2012/QĐ-TTg ngày 13.01.2012 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành danh mục hàng hóa dịch vụ thiết yếu phải đăng ký hợp đồng theo biểu mẫu, điều kiện giao dịch chung.
12. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2016), Thông tư 39/2016/TT-NHNN của Ngân hàng Nhà nước ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về hoạt động cho vay của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.
13. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2015), Thông tư 07/2015/TT-NHNN của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước về bảo lãnh ngân hàng.
14. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2016), Thông tư 19/2016/TT-NHNN ngày 30/06/2016 của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước về hoạt động thẻ ngân hàng

15. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2013), Thông tư 04/2013/TT-NHNN của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước về hoạt động chiết khấu công cụ chuyển nhượng, giấy tờ có giá khác của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài đối với khách hàng, được sửa đổi bổ sung bởi thông tư 21/2016/TT-NHNN

16. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2017), Thông tư 02/2017/TT-NHNN của Thống đốc ngân hàng nhà nước quy định về hoạt động bao thanh toán của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

A. TÀI LIỆU THAM KHẢO KHÁC

17. Ban chấp hành trung ương Đảng khóa X, Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI,

18. Ban chấp hành trung ương Đảng khóa XII Nghị quyết số 02/NQ-TU về "Kiện toàn đồng bộ các chức danh lãnh đạo cơ quan nhà nước nhằm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng,

19. Tạ Thị Hồng An (2007), *Pháp luật về hoạt động bảo lãnh ngân hàng ở Việt Nam*, khoá luận tốt nghiệp, Trường Đại học Luật Hà Nội.

20. TS Lê Hùng (2003), "*Trao đổi một số vấn đề quy định trong Luật các tổ chức tín dụng*", Ngân hàng, (số chuyên đề 2003 về hoàn thiện Luật các tổ chức tín dụng trước yêu cầu tiếp tục đổi mới),

21. Ngô Quốc Kỳ (2002) "*Một số vấn đề pháp lý về hoạt động cấp tín dụng dưới hình thức cho thuê tài chính*", Dân chủ và pháp luật,

22. Nguyễn Thành Long "*Những vấn đề pháp lý về bảo lãnh ngân hàng*", luận văn thạc sĩ luật học.

23. Lê Nguyên (1996), *Bảo lãnh ngân hàng và tín dụng dự phòng*, Nxb Thống kê, thành phố Hồ Chí Minh.

24. TS. Phạm Duy Nghĩa (2000), *Tìm hiểu luật thương mại Việt Nam*, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà Nội.

25. Nguyễn Tuyên “*Những khía cạnh pháp lý cơ bản của giao dịch bảo lãnh bằng tài sản trong quan hệ vay vốn ngân hàng*”, Luật học.

26. TS. Nguyễn Văn Vân (2000), “*Mấy suy nghĩ về bản chất pháp lý của hợp đồng tín dụng ngân hàng*”, đặc san Khoa học pháp lý, số 3 (6) năm 2000,

27. Phạm Thị Giang Thu và Nguyễn Ngọc Lương (2011), “*Hoàn thiện pháp luật về phòng ngừa rủi ro tín dụng của các tổ chức tín dụng*”, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp.

28. Phạm Thị Giang Thu (2016), “*Pháp luật về phòng chống rửa tiền qua ngân hàng thương mại ở Việt Nam*”, Tạp chí Nhà nước và pháp luật, tháng 10/2016

29. Phạm Thị Giang Thu và Nguyễn Ngọc Lương “*Quản trị rủi ro tín dụng trong các Ngân hàng Thương mại*”, Tạp chí Dân chủ và pháp luật, tháng 7 năm 2014.

30. Lê Thị Thu Thủy (2016), *Pháp luật về các biện pháp hạn chế rủi ro trong hoạt động cho vay của các tổ chức tín dụng ở Việt Nam và một số nước trên thế giới*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.

31. Nguyễn Văn Tuyên (2005), *Giao dịch thương mại của NHTM trong điều kiện kinh tế thị trường ở Việt Nam*, NXB Tư pháp, Hà Nội.

32. Trường Đại học Luật Hà Nội (2012), *Giáo trình Luật Ngân hàng Việt Nam*, NXB Công an nhân dân, Hà Nội.

33. Trường Đại học Luật Hà Nội (2012), *Giáo trình Luật Tố tụng dân sự Việt Nam*, NXB Công an nhân dân, Hà Nội.

34. giaoduc.net.vn/ban-doc/4000-ty-dong-duoc-chi-vao-cham-soc-khach-hang-trong-vu-an-pham-cong-danh-post169778.gd,

35. <http://cafef.vn/ban-chat-viec-ho-kinh-doanh-khong-duoc-vay-von-ngan-hang-2017021121235823.chn>, truy cập ngày 14.02.2017